

BRONNENLIJST

BOEKEN PAPIER

- Bennett, T. (2024). *Regie in de klas*. Uitgeverij Phronese.
- Biesta, G. J. J. (2020). *Door kunst onderwezen willen worden*. Artez.
- De Baets, T., De Vugt, A. (red.) (2023). *Beweging in Muziekpedagogiek. 10 jaar onderzoek en ontwikkeling*. Euprint Ed.
- Eidhof, B., Janssens, M., & Ris, J. (2022). *Wereldgericht onderwijzen. Biesta in de praktijk*. Stichting Nivoz.
- Monsma, D. (2017). *Fluisterzacht en haarzuiver. De betekenis van kunstonderwijs voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften*. Lemniscaat.
- Potters, O., Lutke, S. (2023). *Leren van kunst. Ruimte voor & door creativiteit*. Uitgeverij Coutinho.
- Rutten, M., Stuijts, M. (2014). *Muziekstrategie. Orthopedagogische muziekbeoefening*. Schrijven-Lippertz.
- Stevens, L. M. (2002). *Zin in leren*. Garant.
- Stichting NIVOZ, Eidhof, B., Janssens, M., & Ris, J. (2022). *Wereldgericht onderwijzen.: Biesta in de praktijk*. Nivoz.
- Van Cranenburgh, B. (2018). *Muziek en brein: Over de kracht van muziek*. Stichting ITON.
- Van den Heuvel, M., De Wit, M. (2023). *Kairos in de klas. Pedagogiek met hart, hoofd, handen en voeten*. Uitgeverij de M-factor.
- Van der Lei, R., Havertkort, F., & Noordam, L. (2021). *Muziekmeester! Volgens nieuwste kennisbasis*. ThiemeMeulenhof.
- Van Lieshout, T. (2009). *Pedagogische adviezen voor speciale kinderen*. Bohn Stafleu van Loghum.
- Van Zweden, A., Pater, M. (2022). *De kracht van muziek. Voor kinderen en jongeren met autisme*. Uitgeverij LannooCampus.

BRONNENLIJST

WEBSITES EN ARTIKELEN ONLINE

- Activities Guide: Enhancing & Practicing Executive Function Skills.* (2020, 29 oktober). Center On The Developing Child At Harvard University. Geraadpleegd op 22-05-2024, van <https://developingchild.harvard.edu/resources/activities-guide-enhancing-and-practicing-executive-function-skills-with-children-from-infancy-to-adolescence/>
- AHK. (z.d.). Amsterdamse Hogeschool Voor de Kunsten (AHK). Geraadpleegd op 20-02-2024, van <https://www.ahk.nl/>
- Algemene Onderwijsbond. (2020). Rapport bevoegdheidstelsel: Bevindingen en aanbevelingen. Geraadpleegd op 20-04-2024, van <https://www.aob.nl/assets/Nieuws/Downloads/Rapport-bevoegdheidstelsel-september-2020.pdf>
- Autisme Centraal. (2024, 16 mei). *Home - Autisme centraal*. Geraadpleegd op 12-03-2024, van <https://www.autismecentraal.com/>
- AutismeTV. (2013, 22 maart). *Autisme: Wat is Centrale coherentie?* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op: 12-03-2024, van <https://www.youtube.com/watch?v=yhRRHL2FN0w>
- Basis Tover. (2017, 22 november). *emotionele ontwikkeling* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 03-03-2024, van <https://www.youtube.com/watch?v=FA7K9A8c3vM>
- Begrippen onderwijs - onderwijskundige begrippen.* (z.d.). Geraadpleegd op 08-02-2024, van <https://wij-leren.nl/begrippen.php>
- Berg, B. (z.d.-a). *Positive Behavior Support: Het juist toepassen van Beloningssystemen voor Kinderen - Eenmeesterinleren.nl*. Eenmeesterinleren.nl. Geraadpleegd op 18-04-2024, van <https://eenmeesterinleren.nl/positive-behavior-support-het-juist-toepassen-van-beloningssystemen-voor-kinderen/>
- Berg, B. (z.d.-b). *Taxonomie van Miller: Het niveau van leerdoelen - Eenmeesterinleren.nl*. Eenmeesterinleren.nl. Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://eenmeesterinleren.nl/taxonomie-van-miller/>

Brabant, K. (z.d.-a). *37 scholen voor speciaal onderwijs ontvangen gratis muziekinstrumenten*.

Kunstloc Brabant. Geraadpleegd op 02-02-2024, van <https://www.kunstlocbrabant.nl/kennis-inspiratie/37-scholen-voor-speciaal-onderwijs-ontvangen-gratis-muziekinstrumenten-59374>

Brabant, K. (z.d.-b). *Voor de klas in het speciaal (basis- en voortgezet) onderwijs*. Kunstloc Brabant.

Geraadpleegd op 13-03-2024, van <https://www.kunstlocbrabant.nl/agenda/voor-de-klas-in-het-speciaal-basis-en-voortgezet-onderwijs-56520>

Child, D. & Washington Office of Superintendent of Public Instruction. (z.d.). A Guide for Education

and Social Service Practitioners: Building the Core Skills Youth Need for Life. In *Center On The Developing Child*. Geraadpleegd op 22-05-2024, van

https://developingchild.harvard.edu/wpcontent/uploads/2018/02/HCDC_BuildingAdolescentCoreLifeSkills.pdf

Couwenberg, M. (2014). *Praktische muziekles in het VSO praktijkonderwijs. Een onderzoek*

naar een leerlijn die voldoet aan de kerndoelen voor leerlingen in het praktijkonderwijs.

DE AUTOMETAFLOOR. (z.d.). DE AUTOMETAFLOOR. Geraadpleegd op 18-02-2024, van

<https://www.executieve-functies-autometafoor.nl/>

De Baets, T., et al., De Baets, T., Castelein, T., Geudens, T., Moors, M., & Verneert, F. (2024). De

virtuoze muziekdocent als artistiek onderzoeker. In *Cultuur+Educatie* (Vol. 22, Nummer nr. 65).

De Jong, P., & De Jong, P. (2023, 23 januari). *'Ieder mens kan muziek herkennen, maken en*

waarderen' New Scientist. Geraadpleegd op 09-06-2024, van

<https://www.newscientist.nl/blogs/ieder-mens-kan-muziek-herkennen-maken-en-waarderen/>

Executieve functies - uitleg. (z.d.). Geraadpleegd op 27-02-2024, van <https://wij-leren.nl/executieve-functies.php>

Executieve functies. (z.d.). SLO. Geraadpleegd op 27-02-2024, van

<https://www.slo.nl/thema/meer/jonge-kind/executieve-functies/>

Filosofie Magazine. (2024, 15 april). *Hannah Arendt - Denken over het kwaad - Filosofie Magazine*.

Geraadpleegd op 20-05-2024, van <https://www.filosofie.nl/filosofen/hannah-arendt/#:~:text=Arbeiden%2C%20werken%2C%20handelen,we%20onze%20stem%20laten%20horen.>

FIZZ Marketing & Communicatie. (z.d.-a). *Over het blijvend belang van 'Zin in Leren'*.

Geraadpleegd op 10-02-2024, van [https://nivoz.nl/nl/nro/over-het-blijvend-belang-van-zin-in-leren#:~:text=Relatie%20en%20prestatie&text=Het%20is%20van%20fundamenteel%20belang,Belmont%20%26%20Skinner%2C%201993\).](https://nivoz.nl/nl/nro/over-het-blijvend-belang-van-zin-in-leren#:~:text=Relatie%20en%20prestatie&text=Het%20is%20van%20fundamenteel%20belang,Belmont%20%26%20Skinner%2C%201993).)

FIZZ Marketing & Communicatie. (z.d.-b). *"Pedagogische tact is geen competentie, maar zit in jouw oriëntatie"*.

Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://nivoz.nl/nl/pedagogische-tact-is-geen-competentie-maar-zit-in-jouw-oriëntatie#:~:text=Vertrouwen%20in%20leerlingen%20en%20zelfvertrouwen,onderwijzen%3A%20geen%20prestatie%20zonder%20relatie.>

Gebarenles met Lotte & Max. (2010, 9 december). *Themaliedje: Kom gebaar je met ons mee?*

"Praten met je handen" - Kindergebaren met Lotte & Max [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 15-04-2024, van <https://www.youtube.com/watch?v=JdhMp3HpQuY>

Geraadpleegd op 05-01-2024, van <https://www.pedagogischverantwoord.nl/2023/03/18/43-speciaal-onderwijs-zorgen-in-het-klaslokaal-met-steffie-van-der-meijden/#page-content>

Gómez-Zapata, J. D., Herrero-Prieto, L. C., & Rodríguez-Prado, B. (2020). Does music

soothe the soul? Evaluating the impact of a music education programme in Medellín,

Colombia. *Journal Of Cultural Economics*, 45(1), 63–104. Geraadpleegd op 09-06-

2024, van <https://doi.org/10.1007/s10824-020-09387-z>

Hbo opleidingen Theater | ArtEZ. (z.d.). Geraadpleegd op 09-06-2024, van

<https://www.artez.nl/theater>

Herman Brood Academie. (z.d.). Herman Brood Academie. Geraadpleegd op 09-06-2024,

van <https://hermanbroodacademie.nl/>

Home - Rock City Institute. (2024b, februari 5). Rock City Institute. Geraadpleegd op 09-06-2024, van <https://www.rockcityinstitute.nl/>

InnovationLab. (z.d.). Geraadpleegd op 22-05-2024, van <https://innovationlab.nhlstenden.com/projects/universal-design-for-learning-nl/page/4134>

Kaospilot. (2024, 17 juni). *Do you want be a Kaospilot? Start your journey here* 🖱️.

Geraadpleegd op 17-06-2024, van <https://www.kaospilot.dk/>

Kernkwaliteiten en kernkwadranten voorbeelden lijst. (2016, 28 maart). Patrick Schriel Coaching & Training. Geraadpleegd op 18-03-2024, van

<https://patrickschriel.nl/2012/06/20/kernkwaliteiten-en-kernkwadranten-voorbeelden-lijst/>

Kerpel, A. (2024, 13 februari). *De Roos Van Leary.* wij-leren.nl. Geraadpleegd op 18-03-2024, van <https://wij-leren.nl/roos-van-leary-gedrag.php>

Lamers, V., Hermans, C., Bremmer, M., & lectorraat kunsteducatie amsterdamse hogeschool voor de kunsten. (z.d.). DE MULTIMODALE MUZIEKBUBBEL: Muzieklessen in het speciaal onderwijs aan leerlingen met een ernstige beperking. In *lectorraat kunsteducatie amsterdamse hogeschool voor de kunsten*. Geraadpleegd op 12-03-2024, van

https://www.ahk.nl/media/ahk/DEF180718_AHK_LK_MMB_binnenwerk_DEF.pdf

Leer.tips. (2020, 20 oktober). *Leerpiramide Van Bales (Sousa) - Leer.tips.* Geraadpleegd op 02-03-2024, van <https://leer.tips/tip/leerpiramide-van-bales/>

Liedjes gebaren met Simone. (2020, 14 april). *Ik ben een dinosaurus (The Dino Blues)* [Video].

YouTube. Geraadpleegd op 15-04-2024, van

<https://www.youtube.com/watch?v=LG9kMX9bzbo>

Loonen, P. (2024, 19 januari). *Car-model van Luc Stevens.* Metis Onderwijsadvies. Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://metis-onderwijsadvies.nl/kennisbank/car-model/>

Luc Ponet. (z.d.). Handreiking Muziekonderwijs 2020. In *Handreiking Muziekonderwijs 2020* (pp. 1–3). Geraadpleegd op 15-03-2024, van <https://www.meermuziekindeklas.nl/uploads/pdf/2020-handreiking-muziekonderwijs.pdf>

- Mark Mieras. (2024). Hoopvol onderwijs; hoe kunst gelijke kansen schept [Literatuurstudie]. In *Hoopvol onderwijs*. Geraadpleegd op 22-05-2024, van https://www.meermuziekindeklas.nl/uploads/pdf/MMIK-2024011-Hoopvol-Onderwijs_Artikel.pdf
- Mastermind, A. (z.d.). *S5: Episode 22: Stephen Flinn, Special Needs Music – Autism Mastermind – podcast*. Podtail. Geraadpleegd op 12-02-2024, van <https://podtail.nl/nl/podcast/sans-the-sugarcoat-our-autism-journey/s5-episode-22-stephen-flinn-special-needs-music/>
- Méer muziek in de klas*. (z.d.). Méer Muziek in de Klas. Geraadpleegd op 03-01-2024, van <https://www.meermuziekindeklas.nl/nl/>
- Mieras, M. (2010). Wat muziek doet met kindhersen. In *Jeugd cultuurfonds Nederland*. Geraadpleegd op 22-05-2024, van <https://www.mieras.nl/media/pages/schrijven/wat-muziek-doet-met-kinderhersen/34c25afc9e-1696510468/mark-mieras-muziek-en-kinderhersen.pdf>
- Model Van Došen*. (z.d.). Afstand Vs. Nabijheid in de Hulpverlening. Geraadpleegd op 03-03-2024, van <https://afstandnabijheid.weebly.com/model-van-doscaronen.html>
- Muziekbeleving in het speciaal onderwijs*. (z.d.). Conservatorium van Amsterdam. Geraadpleegd op 02-03-2024, van <https://www.conservatoriumvanamsterdam.nl/studie/na-en-bijbscholing/muziekbeleving-in-het-speciaal-onderwijs/>
- Muziekschool in Veldhoven | Art4U kunsteducatie*. (z.d.). Geraadpleegd op 08-11-2023, van https://art4u-kunsteducatie.nl/contact/locaties/muziekschool-veldhoven?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwir2xBhC_ARIsAMTXk86Vo9lo01LLCPKJkwMSxe4HNAMAsyVgSEsXT4aw-GT__G7Z35Q7FecaAnWoEALw_wcB
- Nordin, L. (2023, 26 januari). *Een hoger leerrendement met de leercyclus van Kolb*. NABL. Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://www.nabl.nl/persoonlijke-effectiviteit/een-hoger-leerrendement-met-de-leercyclus-van-kolb/>
- Notten, 2022, Benning et al., Fonds voor Cultuurparticipatie, codedi.nl, LKCA, Van Essen, E. Al., Dom Van 't Spijker, & G., R2 Research, 2023, Monsma, 2022, & Konings, 2021. (2022). *KUNST EN CULTUUR VOOR JOU EN MIJ? Belemmeringen en kansen in het*

cultuureducatief systeem van leerlingen in het speciaal onderwijs. Geraadpleegd op 12-10-2023, van https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/LONGREAD-Kunst-en-cultuur-voor-jou-en-mij_DEF-en-DT.pdf

Onderzoek naar ervaringsleren: wat werkt? (2023b, november 7).

Kennispleingehandicaptensector_Nl. Geraadpleegd op 19-06-2024, van <https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/tips-tools/tools/onderzoek-naar-ervaringsleren-wat-werkt>

Passend onderwijs door passend onderzoek: kenniscirculatie en praktijkgericht onderzoek in een educatieve master-opleiding. (2011). Maklu.

Profiel 1 2 3 4 5 6 7. (2021). In *Landelijk Doelgroepenmodel GO (Versie Basisonderwijs)*.

Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://gespecialiseerdonderwijs.nl/wp-content/uploads/2021/12/Doelgroepenmodel-versie-basisonderwijs-2021.pdf>

Psycholoog.nl. (z.d.). *Wat is ToM (Theory of Mind)?* |. Geraadpleegd op 13-03-2024, van <https://psycholoog.nl/blogs/wat-is-tom-theory-of-mind/>

Raad voor Cultuur. (2015). *EigenwijsNext: Methode muziek voor de basisschool*. In *EigenwijsNext* (pp. 3–16) [Book]. Geraadpleegd op 13-03-2024, van <https://eigenwijsnext.nl/downloads/korte-verantwoording.pdf>

redactie. (2015, 31 december). *Het omgaan met andere referentiekaders - TvPO*. TvPO. Geraadpleegd op 13-03-2024, van <https://www.tvpo.nl/het-omgaan-met-andere-referentiekaders/>

Regulier onderwijs. (z.d.). Geraadpleegd op 05-04-2024, van

<https://durfinhetonderwijs.nl/Home/Over-werken-in-het-onderwijs/Regulier-onderwijs>

Reintjes, P., NVA-EXPERTGROEP AUTISME EN VERSTANDELIJKE BEPERKING, Veen-

Roelofs, J., & Bastiaans, A. (z.d.). *Communiceren met taal, gebaren én plaatjes*. In *Autisme Magazine* (Vol. 36, Nummer 04). Geraadpleegd op 12-02-2024, van

https://www.autisme.nl/wp-content/uploads/2021/05/36-37_AssVB-1.pdf

Terugblik workshop KAOS pilot: "Leren door chaos te creëren." (2018, 6 februari).

Universiteit Utrecht. Geraadpleegd op 17-06-2024, van

<https://www.uu.nl/nieuws/terugblik-workshop-kaos-pilot-leren-door-chaos-te-creeren>

Trainen en Ontwikkelen. (2021, 6 december). *Leerstijlen | vermunt | Training | Coaching*.

Geraadpleegd op 10-02-2024, van <https://trainenenontwikkelen.nl/leerstijlen-van-vermunt/#:~:text=Vermunt%20richt%20zich%20op%20de,context%20waarin%20geleerd%20wordt%20verandert>.

0wordt%20verandert.

Unknown. (z.d.). STANDAARDISERING DOELGROEPENMODEL ONDERLEGGER

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE PO/VO Onderlegger ondersteuningsbehoeften algemeen

LDGM. In *Unknown*. Geraadpleegd op 10-02-2024, van

<https://media.researchcatalogue.net/rc/master/60/00/fa/3b/6000fa3b5d89e08815c13c509752a328.pdf?t=cf1cc381b7d17b635d02245e749b4f06&e=1716481800>

328.pdf?t=cf1cc381b7d17b635d02245e749b4f06&e=1716481800

Van Den Beuken, T. (2023, 18 maart). #43 *Speciaal onderwijs: zorgen in het klaslokaal (met Steffie*

van der Meijden) – Pedagogisch Verantwoord. Van Cranenburgh, B. (2018). *Muziek en*

brein: Over de kracht van muziek.

Van Donselaar, G., s1038928. (2022). *Leerlingen met ASS in de Klas: de Optimale*

Sensorische Leeromgeving (A. M. T. Bosman, Red.). Geraadpleegd op 18-06-2024,

van <https://www.radboudunos.nl/media/o3rbpws3/2022-giset-van-donselaar.pdf>

Waarom muziek goed is voor ons brein. (2024, 15 mei). *Psychologie Magazine*.

Geraadpleegd op 09-06-2024, van

<https://www.psychologiemagazine.nl/artikel/waarom-muziek-goed-is-brein/>

Wervers, E., Van Miert, M., Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, HBO-

netwerk Kunstvakdocentenopleidingen, Sardes, Oberon, & BMC onderzoek. (z.d.). De

kunstvakdocent in het po: Een schets van de beroepspraktijk. In *De kunstvakdocent in het po:*

Een schets van de beroepspraktijk (pp. 3–6).

Wij-leren.nl. (2018, 3 september). *Executieve functies - Wij-leren.nl* [Video]. YouTube. Geraadpleegd

op 23-02-2024, van <https://www.youtube.com/watch?v=mFEKMLuOMDk>

Zaal, S. & Margriet Boerhave. (2022). *Omschrijving fasen en bijbehorende begeleidingsstijl* (3e herziene druk). Cordaan. Geraadpleegd op 13-03-2024, van https://www.cordaan.nl/sites/default/files/downloads/emotionele_ontwikkeling_fasen_begeleiding_cordaan_2022_0_0.pdf

ZO!-Zorgoplossingen. (2022, 8 november). *SOVA & Tom - ZO!-zorgoplossingen*. ZO!-zorgoplossingen. Geraadpleegd op 13-03-2024, van <https://www.zo-zorgoplossingen.nl/oplossingen/sova-tom>

Zone van naaste ontwikkeling. (z.d.). Geraadpleegd op 20-12-2023, van <https://wijleren.nl/zone-van-naaste-ontwikkeling.php>